

Jutu koostas Juhan Krooni vanem tütar Erika Makrjakov 90-ndatel aastatel ja täiendas Juhani noorema tütre tütar Kairi Kroon 2011 aastal.

## **JUHAN KROON 13.12.1895 – 14.01.1989**

Sündis Virumaal vao vallas sünninimega Johannes, mis 26.08.1935 muudeti „Juhaniks“. peale tema oli peres veel 3 venda ja 2 õde. isa jaan kroon (1867-1941) oli elukutselt kingsepp ning kohapeal tuntud pillimees. Ema Emilie-Wilhelmine Kroon s. Saarson (1867-1939) oli kodune. Juhan Krooni vendadest 2 surid varakult, kolmas vend omandas arsti elukutse Tartu Ülikoolis. Mõlemad õed olid taluperenaised.

Juhan Kroon abiellus 01.01.1935. a. Abikaasa Mia Kroon s. Pedriks (1905-1990) lõpetas Tallinna Konservatooriumi orelil ja klaveril erialal helikunstniku diplomiga ning on töötanud organistina, muusikakoolis klaveriõpetajana ja saksa ning vene keele õpetajana Tapa Keskkoolis (praegune Tapa Gümnaasium).

Peres on 2 tütar, neist vanem Erika Makrjakov s. Kroon (1936) omandanud kõrghariduse, pühendus pedagoogitööle. Noorem tütar Pia Kroon (s. 1941) lõpetas Georg Otsa Muusikakooli ja töötas esialgu muusikakasvatjana lasteaias, lisaks oli rahvatantsu rühmadele klaverisaatja ja alates aastast 1980 oli Imastu Koolkodus kasvataja.

Vanemal tütre Erikal on poeg Urmas Makrjakov s. 1960, kes töötab ärialal. Nooremal tütrel Pial on poeg Mart Kroon s. 1974, kes on elukutseline laulja. Laulnud Rahvusooperi Estonia kooris. Hetkel laulab Rahvusmeeskooris RAM, aastast 2010 lepinguliselt Helsingi Rahvusooperis ning osaleb järjepidevalt Savonlinna ooperifestivalil aastal 2011 juba 7-ndat suve. Mart on abielus ja tal on kaks poega. Tütar Kairi Kroon s. 1972 on lõpetanud Tallinna Ülikooli pedagoogi erialal. Töötab lasteaiasõpetajana ning lisaks sellele on teinud laulusõnu erinevatele esinejatele, neist tuntuimad Anne ja Kerli Veski. Koostöös Urmas Lattikasega valmis 2009 aasta tantsupeoks „Meri“ laul „Armastus jääb“. Lisaks tegutseb Kairi aktiivselt kohalikus kultuurielus, korraldades erinevaid kultuuriüritusi ning lauldes segakooris Leetar.

Koolihariduse sai Juhan Kroon Kaarma 3-klassilises külakoolis (1903-1906) ning Tartu Õpetajate Seminaris (1912-1917). Hiljem omandas ta eraldi alg- ja keskkooli võimlemisõpetaja kutse (1922) ja kooli laulmisõpetaja kutse (1947).

Muusikahuvi tekkis varakult lapsepõlves. Juba 4-5 aastaselt alustas iseseisvalt pillimänguga. Poja muusikahuvi toetas ka isa, kes muretses talle muusikariistu alates kandlest ja viulist ning lõpetades klaveriga. Muusikaga tegelemist soodustas ka hea muusikaline vaist ning absoluutne kuulmine, mida on rõhutanud iseloomustuses tema õpetajad. Viiulimängu algõpetuse sai ta Väike-Maarja kihelkonnakoolis, algteadmised harmoonias, solfeedžos ning muusikateoorias Tartu Õpetajate Seminaris õpetaja Joosep Vereštšagini käe all. Seminari ajal laulis ta 2 hooaega teater „Vanemuine“ näitelava kooris ning sama teatri muusikaosakonna segakooris. Innustatuna teatritööst lavastas ta 1917.a. kodukohas Väike-maarjas koos Tuudor Vettikuga laulumängu „Omal jalgel“.

Peale Tartu seminari lõpetamist 1917.a. asus Juhan Kroon tööle Tapale, kus ta valiti Tartu Eesti Seltsi Tapa osakonna algkooli juhatajaks, millisel ametikohal ta töötas vaatamata koolide korduvale reorganiseerimisele ja nimedemuutmisele 1944. a-ni. Alates 01. septembrist 1944 kuni pensionile siirdumiseni 1958.a. oli ta Tapa 1. Keskkooli (praegune Tapa Gümnaasium) õppealajuhataja.

Tapale asumisega algas ka Juhan Krooni muusika-alane tegevus. Ta pani aluse kohalikele laste laulukooridele, rajas keelpilli- ja sümfoniettaorkestrid. Kui Tapal 1922. a loodi „Karl Leinuse Laululaste“ Tapa lastekoor, sai temast selle dirigent. Sellest koorist sai alguse ka Artur Rinne laulutee. 1924-25. a oli ta Tapa Gümnaasiumi lauluõpetaja, kus üheks tema õpilaseks oli kunagine tuntud ja tunnustatud dirigent Jüri Variste. Juhan krooni poolt juhitud lastekoorid osalesid 1923., 1928., 1933. ja 1938. a üldlaulupidudel ja arvukatel kohalikel laulupäevadel Tapal, Rakveres, Paides koos orkestritega. Kui 1949. a loodi Tapa meeskoor, sai Juhan Kroonist selle juht ja kogu ta edaspidine elu seostus meestelauluga.

Dirigendi-ja õpetaja tegevuse kõrval on Juhan Kroon tegelenud ka lavastajatööga. Ta on lavastanud laulumängud „Kosjasõit“, „Mu Leopold“, „Neetud talu“, „Libahunt“, ja „Laul õnnest“. Koolilaval etendus lasteoper „Udumäe kuningas“, mille muusika autoriks oli ta ise. Kõiki muusikalavastusi saatsid tema juhitud sümfonjett-või keelpilliorkestrid, kusjuures laulude seaded ja orkestratsioonid tegi ta ise. Ta valdas kõiki keel-ja puhkpille.

Muusikategevus jätkus ka pensionipõlves, mil ta lõi kaasa Tapa Raudteelaste Klubi sümfoniettorkestris, kus mängis tšellot ning Tapa Tuletõrje Puhkpilliorkestris.

Juhan Kroon on jätnud sügava jälje Tapa ja selle ümbruskonna muusika-ning kultuuriellu. Tema tööd on korduvalt ära märgitud nii kohalike, kunagise haridusministeeriumi, kui valitsuse autasudega, milledest üks tol ajal väärtuslikum oli teeneterist 1938.a.

Juhan Kroon suri 14. jaanuaril 1989 ja on maetud Tapa linna kalmistule.

Lisaandmed:

1. Lauluõpetajana pani suurt rõhku laulmise kõrval ka muusikateooriale.
2. 55 aastat oli Tapa vabatahtliku Tuletõrjeühingu liige, on olnud tuletõrje pealik (ka sealt rida autasusid).
3. On olnud Tapa Raehärraks 10. september 1943, Tapa Linna Täitavkomitee liige, Tapa Linna Tarbijate Kooperatiivi volinik ja juhatuse liige.
4. Ilmunud bibliograafia:
5. Eesti „Laululapsed“ Karl Leinuse 5. a tegevuse puhul 1925 (lk 40-43)
6. Juhan Kroon 80 „Punane Täht“ 13.12.1975
7. Austati teenekat kooli-ja muusikameest „Punane Täht“ 19.12.1975
8. Teenitud puhkusele (autor V. Järv) „Edasi Kommunismile“ 1958
9. Juhan Kroon „Punane Täht“ 13.12.1985
10. Juhan Kroon 90 (autor Jüri Variste) „Nõukogude Õpetaja“ 7.12.1985

[http://tapa.ee/sonumed/2007/sonumed\\_23\\_07.pdf](http://tapa.ee/sonumed/2007/sonumed_23_07.pdf) MEENUTUSI JUHAN KROONIST

[http://tapa.ee/sonumed/2007/sonumed\\_22\\_07.pdf](http://tapa.ee/sonumed/2007/sonumed_22_07.pdf) LAULU JÕUD

[http://ester.nlib.ee/search~S1\\*est?/.b1072959/.b1072959/1.1.1.B/l856~b1072959&FF=&1.0..2.0](http://ester.nlib.ee/search~S1*est?/.b1072959/.b1072959/1.1.1.B/l856~b1072959&FF=&1.0..2.0) ÜKS LIHTNE LUGU VAN AISAST.

<http://www.monument.ee/tapa-vald-ja-linn/tapa-juhan-kroon> EESTI MONUMENTIDE E-KATALOOG  
Tapa linn läbi aegade (2005) Harry Allandi (Juhan Kroon lk 202)